

ייצוג בעלי מוגבלויות בסדרה "אבא משתדל"

מגישה: עמית בן שלוש

כיתה: י"ב 5

תעודת זהות: 214538670

מורה: שמרית גרשון

תוכן עניינים:

חלק א' -סקירה ספרותית

- 3 מבוא _____
- 4 פרק א' תקשורת ומציאות _____
- 6 פרק ב' ייצוגים בתקשורת _____
- 8 פרק ג' סרטי דרמה _____
- 9 פרק ד' בעלי מוגבלויות שכליות _____

חלק ב'

- 10 מתודולוגיה _____
- 14 ממצאים _____
- 18 דיון ומסקנות _____
- 19 טור דעה _____
- 20 ביבליוגרפיה _____

מבוא:

שמי עמית בן שלוש ואני תלמידת כיתה יב 5 במגמת ניו-מדיה ופרסום.
עבודה זו תעסוק בייצוג בעלי מוגבלויות בסדרה אבא משתדל.
בחרתי לעסוק בנושא זה משום שהינו מהווה חשיבות רבה בחברה הישראלית. לצערי עדיין אין יחס שווה בין כלל האזרחים, דבר זה בא לידי ביטוי גם בפן התקשורתי. מעטות סדרות הטלוויזיה / סדרות בדיגיטל אשר עוסקות בבעלי מוגבלויות.

בעבודה זו ברצוני לבדוק כיצד מוצגים בעלי מוגבלויות בסדרה אבא משתדל? האם ייצוגם בסדרה משקף של המציאות? האם ייצוג בעל המוגבלות בסדרה יגרום להעלאת מודעות חברתית.
בפרק הראשון אסקור תיאוריות שונות בתקשורת ומציאות. בפרק ב' אעסוק והביא סקירה - ייצוגים בתקשורת. בפרק ג' אסקור בקצרה את מאפייני התוכן בטלוויזיה הישראלית
בפרק ד' אביא מידע רחב ומספרי על בעלי המוגבלויות בארץ.
חלק ב של העבודה, הינו חלק מתודולוגי, אסקור סצנות מתוך הסדרה והשוואה אותם אל מול קריטריונים מובנים מראש.
לסיום, בפרק דיון ומסקנות, אציג את הקשר בין סקירת הספרות לבין הממצאים ואת המסקנות אשר עולות מהעבודה.

פרק א' - תקשורת ומציאות

פרק זה ידון בשאלה מהו הקשר בין תקשורת למציאות ומהן הגישות השונות והתיאוריות הנובעות מהשאלה מהי מציאות? מי קובע שהתקשורת לא מעוררת דיון בקרב הציבור לגבי אמינות הדיווח? שמוצג בתקשורת הוא המציאות ומצב אחר הוא עיוות של המציאות? אבדוק האם יש חשיבות להצגת בעלי מוגבלויות בסדרה "אבא משתדל" מידע כללי על מהי מציאות

גישת המראה/ התאורייה המשתקפת

המדיה היא כמו מראה שמשקפת את המציאות ומאפשרת לנו לראות אותה "כמו שהיא". גישה זו מתבססת על שתי הנחות:
א. יש אמת אחת הניתנת לגילוי.
ב. ניתן לשקף אמת זו באופן אובייקטיבי.
לפי גישה זו, תפקיד העיתונאי לחקור "מהי האמת" ולנתק עצמו מדעותיו ועמדותיו האישיות בזמן שהוא מדווח על העובדות שהתרחשו.
זוהי גישה בעייתית כי העיתונאי הוא ב"כ אדם ויש לו אידיאולוגיות, תרבות וסביבה המשפיעים על הדיווח ובנוסף בכתבה שלו מעורבים עוד אנשים כמו צלם, ועורך שמחליט מה להכניס ומה לא, והם הופכים את הכתבה לשיקוף חלקי. (הבניית המציאות).

הבניית מציאות

הצגת המציאות היא תהליך של בחירה מתוך מבחר קיים של נושאים ושל דרכי הצגה והמחשה, והכתב ממלא תפקיד מרכזי בתהליך בחירה זה. לעיתים, עמדותיהם של הכתבים באות לידי ביטוי בדרך עקיפה, כאשר הם מביאים דברי מרואיינים איתם הם מזדהים. קורה גם שהכתבים מצטטים דעות שאותן הם היו חוששים להביע במישרין שמא יואשמו בהגזמה, בחוסר איזון או בדעות קדומות. במקרים כאלה הבאת דברים מפי מרואיין משמשת מעין "מסך" שהכתבים מסתתרים מאחוריו והמאפשר להם לטעון לדיווח אובייקטיבי. במילים אחרות, גם מובאות מפי אנשים וגופים משקפות סובייקטיביות ומעורבות של הכתב.
ישנם שלושה סוגי מציאויות:

- **מציאות אובייקטיבית:** משמעותה המציאות העובדתית, ללא עמדות סובייקטיביות.
- **מציאות סמלית:** כלומר הייצוג. התקשורת בונה את המציאות, היא מציגה את המציאות.
- **מציאות סובייקטיבית:** האופן שבו אנו מבינים את המציאות. יותר מזה, בין שלושת מציאויות אלו

קיימים יחסי גומלין. משמעם, הינן משלימות אחת השנייה. לדוגמא חלה תקרית באזור מסוים - זוהי מציאות אובייקטיבית, המציאות הסמלית היא כאשר בחדשות מודיעים לנו על תקרית זו. המציאות הסובייקטיבית היא איך שאנו תופסים את האירוע. ניתן להדגיש, הבניית המציאות היא העבודה שלמרות איננו היינו נוכחים במקום כלשהו, לא סותר את העובדה שיש לנו תמונות בראש לכך, אנו יודעים איך זה נראה – למרות שלא ראינו זאת בעינינו. למעשה, המציאות הסמלית, נניח, החדשות. מציגה לנו את המציאות ובכך אנו מפתחים את המציאות הסובייקטיבית שלנו- איך אנו תופסים את האירוע. במשך הזמן, ככל שאנו צורכים מציאות סמלית, אנו תלויים בה יותר, וכך המציאות הסובייקטיבית שלנו קרובה יותר למציאות הסמלית. במידה אם נצליח לא להתקרב למציאות הסמלית יותר מדי ולהבין שאינה אמיתית – יתכן נצליח לפתח דעה משל עצמינו. מאידך - דבר זה אינו נוח ובעקבות זו אנשים לכאורה מעדיפים ללכת צעד אחור ולתת למישהו אחר להחליט מהי המציאות בשבילם.

גישת טכנולוגית - דטרמיניזם טכנולוגי

דטרמיניזם טכנולוגי היא גישה לחקר תקשורת המונים העוסקת ביחסים בין טכנולוגיה לחברה. דטרמיניזם פירושו דבר שנקבע מראש ולאדם אין יכולת לבחור או לשנות, והגישה טוענת כי טכנולוגיות תקשורת חדשות משפיעות על החברה, התרבות ודפוסי החשיבה. הטכנולוגי היא שקובעת את האנושות ולאדם אין יכולת לשנותה. לדוגמה: המצאת הדפוס אשר גרמה לנו להיות חברה המתבססת על כתב, ללא יכולת בחירה או שינוי.

סיכום: על אף שרצוי שהתקשורת תסקר ותציג את המציאות כפי שהיא, כמו מראה, אין ביכולתה היום לעשות זאת. שכן העיתונאי ובמקרה שלי בסדרה "אבא משתדל". הבמאי והעורך הם אלה שבחרים את זוויות הצילום, הטקסטים, אופי הדמות שתוצג בסדרה. אין ספק שסדרה נחשבת לפלטפורמה במה הויזואל המוצג על המסך הוא הדומיננטי ביותר אשר מכריע ייצוג של בעלי מוגבלויות.

פרק ב' - ייצוגים בתקשורת

פרק זה ידון בשאלה מהו הקשר בין בעלי מוגבלויות לבין ייצוגם בתקשורת. האם התקשורת מייצגת בעלי מוגבלויות? אם כן באיזה אופן? האם כפי שבעל מוגבלות מתנהג במציאות? בתחילה אבדוק מהו בכלל ייצוגו ומה מאפייניו בתקשורת. אבדוק האם יש הבדל בין ייצוג גברים ונשים.

מעניין אותי לבחון האם יש הבדל בין ייצוג בעלי מוגבלות נשית לבין גברית.

אז מה פירושו של ייצוג?

בחברות רבות כידוע קיימות קבוצות חברתיות הסובלות מקיפוח, מחוסר משאבים, חוסר תגמולים וההשפעה באה לידי ביטוי בתחומים רבים. אי השוויון הקיים בתקשורת הישראלית משמש את בעלי ההון והשלטון לשעתוק המצב החברתי הקיים. האופן שבו התקשורת מציגה "קבוצות שוליים" נובע מתוך מרחק אידיאולוגי חברתי בין מוקדי הכוח ואנשי התקשורת לבין קבוצות השוליים בחברה, במחקר זה הנשים. שעתוק הדימוי הנשי משפיע על תפיסת הנשים בחברה הישראלית ומפריע לשיקום הדימוי החברתי שלהן בחברה (אברהם, 2001).

אמצעי התקשורת ההמונים מסייעים בבניית תפיסתנו לגבי קונפליקטים חברתיים, פוליטיים וכלכליים. באמצעות התקשורת ניתן לעצב ולבנות את "האחר" בחברה. ייצוג פירושו שימוש בשפה שבאה להציג את אותו "אחר" כחלק מתהליך של יצירת ובניית משמעויות שונות בחברה. תהליך הייצוג בתקשורת הוא תהליך מתמיד של בניית זהות וסטריאוטיפים שבאמצעותם נבנה "האחר" (פירסט, 2001).¹

מאפייני הייצוג:

ייצוג ה"מציאות" בדרמה הטלוויזיונית

1. הסבר המושג "ייצוג".
2. הדגמת הפער והדמיון בין המציאות לבין הייצוג שלה.
3. זיהוי והדגמת ההשפעות המיוחסות לייצוג המציאות בדרמות טלוויזיוניות על החברה והתרבות.

ייצוג - הוא דימוי, שיקוף או שחזור של דבר מה בעולם ה"אמיתי". הכוונה לאנשים, לקבוצה או למאורע אשר יוצגו באופן כלשהו. נוצר הרושם כאילו הייצוג הטלוויזיוני הוא אמיתי ומשקף את

¹ (אברהם, 2001).

המציאות במידה הטובה ביותר - אך זוהי אשליה בלבד, להיות שהטלוויזיה מייצגת את המציאות באופן שטחי מאד.

הפערים בין המציאות לבין הייצוג שלה באמצעי התקשורת

מאפייני הייצוג:

- א. בררניים - מראים חלק מהמציאות.
- ב. ממוסגרים - סטריאוטיפים. מנתיבים מראש את המסקנה של הצופה
- ג. חד-קוליים - מראים את הדמות מעמדה אחת בלבד. העמדה של היוצר
- ד. מהווים תולדה של עיבוד או תיווך מכאני (מצלמה) - הם משלבים אסתטיקה, תנועה, קול ואווירה. ולכן הם מציגים מציאות פשטנית ומוגבלת (בהשוואה למציאות האמיתית המורכבת).

ייצוג אופייני של נשים וגברים בתכני הטלוויזיה בכלל ובפרסומות בפרט:

ייצוג נשים בתקשורת:

- נשים מוצגות כחסרות חשיבות על-ידי הופעתן בתפקידים נחותים כרעיות, אמהות, טבחיות ומנקות.
- נשים מוצגות כלא עצמאיות, תלותיות, וחסרות יכולת לשלוט בגורלן.
- ייצוג האישה כ"בלונדינית טיפשה", מהווה שילוב בין תמימות לבין כישרון פיתוי שמאפשר לה לשרוד, המשלבת מיניות, מניפולטיביות וילדותיות ונאיביות.
- נעורים ויופי הם התכונות האופייניות של נשים בפרסומות.
- ייצוג אחר של נשים שמופיע לעיתים בפרסומות הוא של אישה "'המנהלת" שמתמודדת עם גברים במישור האינטלקטואלי ואף מביסה את עמיתיה הגברים במאבק מוחות, קשוחה ופגיעה.

ייצוג גברים בתקשורת:

תפקידים בכירים יותר מאשר נשים או ככאלה המועסקים בשכר גבוה פי כמה מזה של נשים. המסר הפרסומי מציג את תפקוד הגברים במקומות עבודתם כדבר טבעי. בניגוד לכך, בהצגת נשים במקומות עבודה מודגשות מערכות היחסים שלהן. גברים מוצגים לעיתים כמגושמים וכילדותיים.

ההשפעות המיוחסות לייצוג המציאות בדרמות טלוויזיוניות על החברה והתרבות:

1) ברמת היחיד - הייצוג יכול להשפיע על הזהות והדימוי העצמי של היחיד, על רצונו להשתייך לקבוצה מסוימת, ועל תחושה של קבלה שלו או של דחייה שלו בחברה. למשל: בנות חשופות לייצוג של נשים בטלוויזיה כנחותות, יכולות לחוש נחותות גם כן.

2) ברמת החברה - הייצוג יכול להשפיע על ניידות ועל מעמד בחברה. הייצוג מקבע סטריאוטיפים ביחס לקבוצות חברתיות. אם מתייחסים לנשים כאל נחותות, ובעקבות ייצוגן, מעמדן יהיה נמוך, ולהיפך.

3) ברמת התרבות - הייצוג של קבוצות שונות בחברה יכול להשפיע על מידת האחידות התרבותית או על מידת הגיוון התרבותי. למשל, אם קבוצה אחת מיוצגת באופן בולט בתקשורת וקבוצות אחרות נעדרות מן השיח התקשורתי, תיווצר תרבות אחידה המבוססת על תרבות הקבוצה הדומיננטית, שייצוגה בולט. אם התקשורת מייצגת באופן שווה מגוון קבוצות, התרבות תהיה מגוונת ומורכבת מפסיפס של תרבויות.

פרק ג' - מאפייני התוכן בטלוויזיה הישראלית

שידורי טלוויזיה בישראל בשנת 1966, במסגרת הטלוויזיה החינוכית. במהלך השנים התפתחו השידורים, ועברו שינויים טכנולוגיים ותרבותיים רבים. הטלוויזיה בישראל הוקמה בזיקה ישירה למלחמת ששת הימים ותוצאותיה. כחמישה חודשים לאחר סיום המלחמה, בראשית נובמבר 1967, מחליטה ממשלת ישראל להקים ערוץ טלוויזיה ממלכתי בישראל.

הטלוויזיה הישראלית שידרה במרבית השעות תוכניות וסרטים קנויים, רובם דוברי אנגלית. התוכניות המקומיות המקוריות שלה היו תוכניות החדשות דיונים בנושאי דיומא, תוכנית ספורט ותוכניות ילדים. בנוסף הפיקה רשות השידור תוכניות בידור סאטיריות, בראשן "ניקוי ראש" ו"לול", תוכניות בידור ("עוד להיט", "להיט בראש", "עד פופ", "שעה טובה", "סיבה למסיבה"), תוכניות תעודה ותוכניות מיוחדות לציון אירועים וחגים, חלקן בפורמטים שיובאו מבריטניה, "חיים שכאלה" למשל. הערוץ הפיק מעט מאוד תוכניות עלילתיות מקוריות. הבולטות שבהן היו "חדווה ושלומיק" ו"מישל עזרא ספרא ובניו".

ב-1990 כמעט בכל בית בישראל (94 אחוזים) היה מקלט טלוויזיה וזמן הצפייה השכיח הוא 2–3 שעות ביממה (כ"ץ והאז 1995: 83).

ב-1970, שנתיים לאחר הקמת הטלוויזיה, דירגו הישראלים את העדפותיהם לגבי ההיצע הטלוויזיוני: מידע במקום הראשון, ולאחריו בסדר יורד בידור ותרבות.

ב-1990 נבחרו מידע ובידור באותו שיעור.

בשנים אלה, טוענים כ"ץ והאז, שימשה הטלוויזיה הישראלית מחסום בפני המגמות המשתנות בחברה. "במקום לקדם את האינדיווידואליזם, את הפלורליזם או את הנהנתנות, סביר יותר שהיא עיכבה אותם מחד גיסא, ומאידך גיסא חיזקה את תחושת השייכות לחוג האזרחי ואת הנוסטלגיה לקולקטיביות" (כ"ץ והאז: 87).

המסר של הטלוויזיה (קביעת סדר יום משותף לחברה כולה), הטכנולוגיה המאפשרת בו-זמנית ודרך ארגונה העצמאית מונופוליסטית כאחת – כל אלה היו מענה חששותיהם של אלה שגרסו שהטלוויזיה תביא לעלייה בדרגה לאינדיבידואל וירידה בדאגה לקולקטיב.

עם הופעת ערוצים מסחריים על זכיינים השונים והצטרפות הכבלים והלוויין לשדה התרבותי החדש הגיעו גם שינויים תרבותיים וחברתיים עמוקים. הטלוויזיה הפכה למרחב ציבורי שבו מתנהלים לא רק הדיונים והוויכוחים הפוליטיים. אלא מרבית האירועים הציבוריים והקיבוצים – שנהגו לחגוג אותם

ברחובות, בבית העם, במועדוני הנוער, במצעדים, בכיכרות ובאולמות הציבוריים — מול מרקע הטלוויזיה.

יתר על כן: סדר היום הישראלי החדש, המפנה את העם והמולדת מן המאווה והמדומיין הקולקטיבי לטובת הבית וחיי היום-יום, משנה דרמטית לא רק את אמצעי התקשורת ואת אתרי הייצור התרבותיים הרלוונטיים בהווה התרבותית החדשה. גם התכנים, הסוגות, מושאי ההזדהות, הגיבורות והגיבורים, או ליתר דיוק גיבורי התרבות והאייקונים התרבותיים הרלוונטיים, משתנים. הטלוויזיה וסודותיה הייחודיות הן עתה האתר המרכזי שבו מתנהלים המשא ומתן והדין על זהות ישראלית. חדשות בדרמות הטלוויזיוניות, בטלנובלות ואופרות הסבון המקוריות, בשעשועונים ובתכניות הבידור והמציאות.

פרק ד' - בעלי מוגבלויות

על פי הסקר החברתי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לשנת 2019, חיים בישראל יותר מ- 100000 אזרחים, ואזרחיות, בנות ובני נוער עם מוגבלות: 15% מאזרחי ישראל בני 20 ומעלה (818,000 איש) הם עם מוגבלות תפקודית חמורה, ובנוסף למדו בישראל 235,240 תלמידים עם צרכים מיוחדים.

כלומר: כל אדם שמיני בישראל. לפי הסקר הזה, 50% מהאנשים עם מוגבלות – לא עובדים. מנתונים של נציבות שירות המדינה לשנת 2017, 66% ממשרדי הממשלה לא עומדים ביעד להעסקת אנשים עם מוגבלויות, שנקבע על 5%. המצב עיריות, רשויות מקומיות, בתי חולים ועוד – גרוע הרבה יותר.

לפי נתונים שפורסמו, רק 2.2% מעובדי המדינה הם עם מוגבלות. בעלי מוגבלויות הם אחד מסדרה של מושגים המתארים מוגבלות בכשירות גופנית, נפשית או קוגניטיבית של אדם. להלן הגדרותיו של ארגון הבריאות העולמי לסדרת מושגים זו שהולכות ונעשות מקובלות החל משנות ה-80 של המאה ה-20 על הגורמים הטיפוליים בשפת היום-יום.

המשך ערך זה משווה את הגדרת המושג לקות להגדרות אחרות של מוגבלות. אוטיסטים- אוטיזם משפיע על האופן שבו אנשים יוצרים קשר עם אנשים אחרים ועל הדרך שבה הם מבינים את הסביבה, כך שלעיתים קרובות העולם הוא עבורם מקום מבלבל.

אנשים עם כיסא גלגלים- עשויים להיות בעלי מוגבלות ברגליים, בגב, או במערכת שיווי המשקל. מוגבלות זו יכולה להיות זמנית כמו במקרה של מחלה חולפת או פציעה יכולה להיות קבועה - מחלה כרונית, לקות או נכות. גורמי הפציעות, המחלות לקויות ונכויות האלה רבים ומגוונים.

פיגור שכלי- מוגבלות שכלית התפתחותית היא הפרעה נירו-התפתחותית שבה התפקוד האינטלקטואלי נמוך בהשוואה לאדם הממוצע. אנשים עם מוגבלות זו סובלים מאיחור משמעותי או קושי משמעותי ברכישת מיומנויות למידה, מיומנויות תקשורת ומיומנויות הנדרשות לפעולות היומיום. תסמונת דאון- היא תסמונת הנובעת מטריזומיה של כרומוזום מספר 21 - כלומר מצב בו מצויים שלושה עותקים של כרומוזום מספר 21, בכל תא בגוף במקום שני עותקים בלבד. (במקרים נדירים רק חלק מתאי הגוף מכילים את הכרומוזום המיותר, או שבמקום כרומוזום מיותר שלם, יש רק מקטע ממנו). כתוצאה מכך, כ-300 עותקים מיותרים של גנים, מצויים בכל תא בגוף, והגוף מייצר עודף של 50% מכ-300 חלבונים. דבר זה משבש את המבנה והפעילות של רקמות רכות בגוף.

מתודולוגיה:

מתודולוגיה היא כלל העקרונות, שיטות הפעולה, החוקים וההנחות, אשר מחקר מסוים או העיסוק בדיסציפלינה מסוימת (מדעית, אמנותית או אחרת).

מתודולוגיה עשויה לכלול לא יותר מאשר אוסף פשוט של שיטות ונהלים, או לכלול גם את הרציונל, הגישה הפילוסופית וראיית העולם האונטולוגית האפיסטמולוגית אשר מעצבת ומנחה אותה.

בחלק זה של העבודה אנתח 2 פרקים מתוך "הסדרה הקומית "אבא משתדל" העוסקת בצורה קומית בבעלי מוגבלות

תקציר הסדרה אבא משתדל

אבא משתדל היא סדרת דרמה קומית בה מסופר על התמודדות של משפחה עם גידול ילדה הסובלת ממוגבלות שכלית התפתחותית כאשר במקביל האב מפוטר ממקום עבודתו כמדריך טיולים ואשתו חוזרת להתמחות כרופאה. בנוסף, עוסקת העלילה בחיי המשפחה הרגילים כשגידול הילדה ברקע, יחסים בין יוסי, אבי המשפחה לאחיו אשר נחשב כמוצלח ממנו בשל היותו יזם הייטק, רופא וטייס ובין האם המבוגרת אשר משוחקת על ידי רבקה מיכאלי. יחסים רעועים בין שני בני הזוג, התלבטות הבן לגבי גיוס לקרבי וחששות האם וכו'. הסדרה מבוססת על חייו של טל פרידמן אשר אימץ ילדה אתיופית הסובלת ממוגבלות שכלית התפתחותית.

דמויות:

- יוסי וייס (טל פרידמן), אב המשפחה, מדריך טיולים המפוטר מעבודתו.
- דנה וייס (ג'וי ריגר), ילדה הסובלת ממוגבלות שכלית התפתחותית.
- יעל וייס (מיכל ברנשטיין), אם המשפחה, רופאה החוזרת להתמחות.
- חנה וייס (רבקה מיכאלי), אמו של יוסי. אישה חסרת רגישות וחמלה.
- יוחאי וייס (אלון ליאור), הבן הבכור, חייל משוחרר.
- גלעד וייס (מיכאל גבעתי), הבן האמצעי, לומד בתיכון.
- אדוה (גאיה שליטא כץ), המטפלת של דנה שאף פעם לא באה לעבודה.
- דפנה (הילה סורג'ון פישר) ושניר (אמנון וולף), השכנים של משפחת וייס.
- ד"ר מיכל פורש (לירית בלבן), המנהלת של יעל בבית החולים.
- דרור (הנרי דוד), רופא במחלקה של יעל בבית החולים.
- גדעון (אילן דר), אביה של יעל.
- יהודית דויטש (ליא קניג), אמה של חנה וסבתו של יוסי שעומדת למות.

סיקור סצנות:

סצנה 1 מתוך פרק 1:

סבתא חנה מגיעה לביתם של משפחת וייס עם כלב הילדה דנה בעלת המוגבלות השכלית מפחדת מהכלב ומבקשת שיוציאו אותו החוצה אבל אביה יוסי וייס משכנע אותה לגעת בו ואומר לה שתסתכל ותראה איזה חמוד הוא מבקש ממנה ללטף אותו כדי להוריד לה את הפחד ואשתו של יוסי יעל וייס מבקשת ממנו להפסיק, מסבירה ומזכירה לו שדנה מפחדת מדברים חדשים ושיפסיק לשכנע אותה לגעת בו. בסוף הסצנה דנה נוגעת בכלב ואומרת שהוא נעים ומבקשת שישאיר את הכלב כמתנת יום הולדת.

סצנה 2 מתוך פרק 1:

הסצנה השניה מתחילה בכך שדנה יושבת מציירת בחדר שלה ואבא שנה יוסי יושב לידה ומתחיל להסביר לה שאין לה ממה לפחד מדברים חדשים ונותן לה את הדוגמא שהיא פחדה מהכלב כי הוא דבר שהיה לה חדש ואז הוא שואל אותה אם היא רוצה מסיבת יום הולדת גדולה, דנה מבינה שאין לה ממה לפחד מדברים חדשים ואומרת לאבא שלה כן, אבא שלה שואל את מי היא תרצה להזמין אביה יוסי חשב שהיא תרצה להזמין את החברים שלה אבל אז היא ביקשה את הכתב רובי המרשלג. אבא שלה יוסי לא הבין מאיפה היא מכירה אותו ולאחר מכן מציגים את דנה מדקלמת את הטקסט של הכתב רובי המרשלג ונותנת ביטוי גופני כאשר נשמעת פצצה במהלך הכתבה.

סצנה 3 מתוך פרק 1:

הסצנה השלישית מתחילה בכך שיוסי הולך לסבתא שלו יהודית דויטש בשביל לספר לה שהיא עומדת למות והוא עושה זאת בשביל שאמא שלו חנה וייס תביא לדנה את הכלב וכאשר הוא מגיע לבית החולים הוא שואל אותה לשלומה לאחר מכן הוא אומר עוד כמה דברים אבל הוא לא יכל להגיד לה שהיא עומדת למות ואז הוא אומר לה שהוא חייב לזוז לאחר שיוסי רצה ללכת אז סבתא שלו יהודית אומרת לו שהיא אוהבת אותו יוסי עושה לה סימן של בסדר עם האצבעות ואומר לה "שמרי על עצמך".

סצנה 4 מתוך פרק 1:

הגיעה יום הולדתה של דנה ויוסי אומר כי רובי המרשלג מאחר בעקבות מקרה שקרה בצפון ואמא שלו חנה ויוסי שואל אותה מה עם הכלה והיא מחזירה לו בשאלה אם הוא אמר לסבתא שלו שהיא

עומדת למות ויוסי שואל אותה בחזרה אם לא מעניין אותה מהנכדה שלה והיא עונה לו שמאוד אכפת לה מדנה אבל קודם הוא צריך לספר לסבתא שלו יהודית שהיא עומדת למות ואז דנה תקבל את המתנה שלה.

לאחר מכן נכנסים האנשים שיוסי הזמין לדנה ליום הולדתה אבל מכיוון שדנה לא אוהבת דברים חדשים אז היא מקבלת את זה בבהלה ואומרת להם ללכת ושהיא לא רוצה אותם ואומרת לאבא שלה שזה מלחיץ אותה ודנה אומרת לו שוב שהיא רוצה את רובי המרשלג אביה אומר לה שיש פקקים ושהוא בדרך לאחר מכן היא שואלת איפה אדווה (אדווה היא המטפלת של דנה) ומיד מתקשר אליה לבדוק איפה היא ועונה לו שהיא לא יכולה להגיע.

לאחר כמה רגעים מתקשרים אל חנה מבית החולים ואומרים שאמא שלה וסבתא של יוסי גוססת, כאן חנה עוצרת את הכל ואומרת שהמסיבה נגמרה.

כאן יוסי אומר שמי שלא משפחה הולך וכל המשפחה הולכת לבית החולים וממשיכים לחגוג לדנה את היום הולדת בפנימית ג ויוסי מתקשר לרובי המרשלג כדי להגיד לו לבוא אל בית החולים.

סצנה 5 מתוך פרק 1:

כאן ניתן לראות המשך לסצנה 4 כאשר הם מגיעים לבית החולים וסבתא של יוסי יהודית לא מבינה מה קורה ולמה כל המשפחה פה והוא אומר לה שהם באו לחגוג איתה את היום הולדת של דנה וסבתא שלו אומרת לו שהיא מרגישה חלשה היום ואמא שלו חנה אומרת לו בשקט תגיד לה שהיא הולכת למות לפני שהיא תמות לאחר מכן יעל מבקשת מדנה לכבות את הנרות ודנה לא רוצה ואומרת שהיא מאוכזבת מאוד ושואלת איפה רובי המרשלג והוא מגיע והוא ישר הגיע והיא צועקת משמחה. והם ביחד עושים את הקטע שהיא אוהבת. ואז היא אומרת שהיא רוצה לכבות הנרות ומבקשת כמשאלה את הכלב ופה יוסי אומר לסבתא שלו וכולם מופתעים ודנה שואלת "סבתא הולכת למות?... אני מאוכזבת" וכולם מחבקים את הסבתא. ובגלל שדנה לא מבינה היא אומרת לה שהיא נהנית ומוסיפה "איזה כיף שאת הולכת למות".

סצנה 6 מתוך פרק 12:

סצנה זו היא סצנה לקראת סיום הסדרה ובמהלך הסדרה ניתן לראות כל הזמן שאבא של דנה יוסי כל הזמן נותן לה להרגיש שהיא ילדה רגילה בלי שום בעיה כלשהי ובסצנה זו ניתן לראות שזה מתממש בכך שהוא מדבר בטלפון ליד דנה ואומר "אם אני מת מחר" ודנה נלחצה ואומרת לו שהיא לא רוצה שהוא ימות ומתחיל להסביר לה על הביטוי והיא עדיין לא מבינה את הביטוי ועדיין אומרת לו שהיא לא רוצה שהוא ימות ושהיא תהיה מאוד עצובה והוא מסביר לה שהוא לא ימות.

לאחר כמה רגעים יוסי שואל את דנה אם היא מכירה סופרמן והיא עונה לו כן ואז הוא שואל אותה אם היא מכירה ספיידרמן והיא עונה לו כן אז הוא אומר לה שתבחר מה הוא ואז היא אומרת לו אם

הוא סופרמן שיעוף והוא לא רוצה לאכזב אותה ועולה על מגלשה גבוהה ואז הוא קפץ ודנה הייתה שמחה רק אחר כך לא הבינה למה הוא לא קם ושואלת אותו "אבא אתה מת? אבא אל תמות אני אוהבת אותך".

להלן הקריטריונים לניתוח:

1. ייצוג המוגבלות בסצנה, הצגת הנושא באופן כללי – איך הנושא מוצג על ידי כלל השחקנים?
2. מה המצב הרגשי של הדמות הראשית? האם מצב זה מקשה על הדמות?
3. האם השחקנית שאינה מוגבלת במציאות מצליחה להציג את המוגבלות שלה באופן הדומה למציאות?
4. כיצד יתר הדמויות בסדרה מגיבות למוגבלות של הדמות הראשית?
5. האם הן מקבלות את הדמות או דוחות אותה?
5. מקום ההתרחשות של הסצנה – האם הדמויות מרגישות בנוח היכן שהן נמצאות?

ממצאים

סצנה 1 מתוך פרק 1:

1. בסצנה הראשונה מתוך הפרק הראשון ייצוג המוגבלות הוא חלק מהבית. האם מייצגת את היחס הזהיר כלפי המוגבלות, לא רוצה לגעת במה שאסור עפ"י ההנחיות שקבלה בעבר מכל מני מומחים. והאב מייצג את המוגבלות כחלק שלם של החיים. הוא לא נזהר, אלא להיפך הופך את המוגבלות לנורמלית.
2. לדעתי דנה היא הדמות הראשית בסדרה והמצב הרגשי שלה בסצנה הראשונה זה מצב של פחד ובהלה מדברים חדשים, ולא ידוע אם המצב הרגשי מקשה על דנה כי אולי בעלי מוגבלות באמת מתנהגים ככה ביום יום שלהם כאשר הם רואים דברים חדשים וזה מביא אותם למצב של פחד ובהלה.
3. ג'וי ריגר מעבירה את הדמות בעלת המוגבלות דנה בצורה שהיא מאוד קרובה למציאות בנוסף ג'וי משחקת את זה בדיוק לפי איך שבעל מוגבלות מתנהג במציאות.
4. יוסי-יוסי שהוא האבא של דנה בעלת המוגבלות והוא לא נותן לה להרגיש שונה בגלל המוגבלות שיש לה ומתייחס אליה כמו אל שאר ילדיו אבל הוא עדיין מקבל ומבין את המגבלות שלה. יעל- יעל שהיא אמא של דנה ומבינה שדנה לא ילדה רגילה ומתנהגת אליה כמו שצריך להתנהג אל ילדה עם אותן הבעיות, אבל גם עם הבעיות שלה יעל עדיין מקבלת אותה כמו שהיא. יוחאי-יוחאי הוא אחיה הבכור של דנה ולא מעניין אותו יותר מדי חוץ מהחברים והשיבות שלו שרואים במהלך הסדרה והוא לא מראה שום חוסר קבלה כלשהו כלפי דנה. גלעד- גלעד הוא אחיה האמצעי של דנה והוא לא מקבל אותה ובמהלך הסדרה הוא מנסה לקבל אותה אך הוא לא מצליח וכל פעם שהיא נכנסת אליו לחדר מתעצבן מחדש.
5. מקום ההתרחשות של הסצנה הראשונה היא הבית שלהם ויש תחושה שלא נוח לדנה בהתחלה בעקבות הכלב שפחדה ממנו אבל לאחר שהיא התרגלה אליו היא הרגישה בנוח.

סצנה 2 מתוך פרק 1:

1. בסצנה השניה מתוך הפרק הראשון ייצוג המוגבלות הוא חלק מהבית. האם מייצגת את היחס הזהיר כלפי המוגבלות, לא רוצה לגעת במה שאסור עפ"י ההנחיות שקבלה בעבר מכל מני מומחים. והאב מייצג את המוגבלות כחלק שלם של החיים. הוא לא נזהר, אלא להיפך הופך את המוגבלות לנורמלית.

2. לדעתי דנה היא הדמות הראשית בסדרה והמצב הרגשי שלה בסצנה השניה היא לא בשום בהלה ופחד אלא היא במצב רוח טוב.

3. ג'וי ריגר מעבירה את הדמות בעלת המוגבלות דנה בצורה שהיא מאוד קרובה למציאות בנוסף ג'וי משחקת את זה בדיוק לפי איך שבעל מוגבלות מתנהג במציאות.

4. יוסי-יוסי שהוא האבא של דנה בעלת המוגבלות והוא לא נותן לה להרגיש שונה בגלל המוגבלות שיש לה ומתייחס אליה כמו אל שאר ילדיו אבל הוא עדיין מקבל ומבין את המגבלות שלה. יעל- יעל שהיא אמא של דנה ומבינה שדנה לא ילדה רגילה ומתנהגת אליה כמו שצריך להתנהג אל ילדה עם אותן הבעיות, אבל גם עם הבעיות שלה יעל עדיין מקבלת אותה כמו שהיא. יוחאי-יוחאי הוא אחיה הבכור של דנה ולא מעניין אותו יותר מדי חוץ מהחברים והישיבות שלו שרואים במהלך הסדרה והוא לא מראה שום חוסר קבלה כלשהו כלפי דנה. גלעד- גלעד הוא אחיה האמצעי של דנה והוא לא מקבל אותה ובמהלך הסדרה הוא מנסה לקבל אותה אך הוא לא מצליח וכל פעם שהיא נכנסת אליו לחדר מתעצבן מחדש.

5. מקום ההתרחשות של הסצנה השניה הוא בחדר של דנה ויש תחושה שנוח לדנה וליוסי במקום שהם נמצאים והם יושבים ומדברים.

סצנה 3 מתוך פרק 1:

1. בסצנה השלישית מתוך הפרק הראשון ייצוג המוגבלות הוא חלק מהבית. האם מייצגת את היחס הזהיר כלפי המוגבלות, לא רוצה לגעת במה שאסור עפ"י ההנחיות שקבלה בעבר מכל מני מומחים. והאב מייצג את המוגבלות כחלק שלם של החיים. הוא לא נזהר, אלא להיפך הופך את המוגבלות לנורמלית.

2. בסצנה השלישית לא מציגים את דנה אבל מציגים את יוסי כדמות מרכזית בסצנה זו והוא היה במצב של בלבובל מכיוון של ידיע איך להגיד לסבתא שהיא הולכת למות.

3. ג'וי ריגר מעבירה את הדמות בעלת המוגבלות דנה בצורה שהיא מאוד קרובה למציאות בנוסף ג'וי משחקת את זה בדיוק לפי איך שבעל מוגבלות מתנהג במציאות.

4. יוסי-יוסי שהוא האבא של דנה בעלת המוגבלות והוא לא נותן לה להרגיש שונה בגלל המוגבלות שיש לה ומתייחס אליה כמו אל שאר ילדיו אבל הוא עדיין מקבל ומבין את המגבלות שלה. יעל- יעל שהיא אמא של דנה ומבינה שדנה לא ילדה רגילה ומתנהגת אליה כמו שצריך להתנהג אל ילדה עם אותן הבעיות, אבל גם עם הבעיות שלה יעל עדיין מקבלת אותה כמו שהיא. יוחאי-יוחאי הוא אחיה הבכור של דנה ולא מעניין אותו יותר מדי חוץ מהחברים והישיבות שלו שרואים במהלך הסדרה והוא לא מראה שום חוסר קבלה כלשהו כלפי דנה. גלעד- גלעד הוא אחיה האמצעי של דנה והוא לא מקבל אותה ובמהלך הסדרה הוא מנסה לקבל אותה אך הוא לא מצליח וכל פעם שהיא נכנסת אליו לחדר מתעצבן מחדש.

5. מקום ההתרחשות של הסצנה השלישית הוא בבית החולים וליוסי לא היה נוח כל כך באותה הסיטואציה והיה ניתן לראות את זה בסימני פניו.

סצנה 4 מתוך פרק 1:

1. בסצנה הרביעית מתוך הפרק הראשון ייצוג המוגבלות הוא חלק מהבית. האם מייצגת את היחס הזהיר כלפי המוגבלות, לא רוצה לגעת במה שאסור עפ"י ההנחיות שקבלה בעבר מכל מני מומחים. והאב מייצג את המוגבלות כחלק שלם של החיים. הוא לא נזהר, אלא להיפך הופך את המוגבלות לנורמלית.

2. בסצנה הרביעית דנה חוזרת למצב של פחד ובהלה כאשר באים אליה לחגוג לה את היום הולדת והיא לא מכירה את אותם האנשים אז היא חוזרת למצב של פחד ובהלה.

3. ג'וי ריגר מעבירה את הדמות בעלת המוגבלות דנה בצורה שהיא מאוד קרובה למציאות בנוסף ג'וי משחקת את זה בדיוק לפי איך שבעל מוגבלות מתנהג במציאות.

4. יוסי-יוסי שהוא האבא של דנה בעלת המוגבלות והוא לא נותן לה להרגיש שונה בגלל המוגבלות שיש לה ומתייחס אליה כמו אל שאר ילדיו אבל הוא עדיין מקבל ומבין את המגבלות שלה. יעל- יעל שהיא אמא של דנה ומבינה שדנה לא ילדה רגילה ומתנהגת אליה כמו שצריך להתנהג אל ילדה עם אותן הבעיות, אבל גם עם הבעיות שלה יעל עדיין מקבלת אותה כמו שהיא. יוחאי-יוחאי הוא אחיה הבכור של דנה ולא מעניין אותו יותר מדי חוץ מהחברים והישיבות שלו שרואים במהלך הסדרה והוא לא מראה שום חוסר קבלה כלשהו כלפי דנה. גלעד- גלעד הוא אחיה האמצעי של דנה והוא לא מקבל אותה ובמהלך הסדרה הוא מנסה לקבל אותה אך הוא לא מצליח וכל פעם שהיא נכנסת אליו לחדר מתעצבן מחדש.

5. מקום ההתרחשות של הסצנה הרביעית היא הבית שלהם ויש תחושה שלא נוח לדנה כי הגיעו אנשים חדשים שלא מוכרים לה והמקום הנוסף הוא בבית החולים ששם היה נראה נוח לדנה אך לאחרים לא כל כך.

סצנה 5 מתוך פרק 1:

1. בסצנה החמישית מתוך הפרק הראשון ייצוג המוגבלות הוא חלק מהבית. האם מייצגת את היחס הזהיר כלפי המוגבלות, לא רוצה לגעת במה שאסור עפ"י ההנחיות שקבלה בעבר מכל מני מומחים. והאב מייצג את המוגבלות כחלק שלם של החיים. הוא לא נזהר, אלא להיפך הופך את המוגבלות לנורמלית.
2. לדעתי דנה היא הדמות הראשית בסדרה והמצב הרגשי שלה בסצנה החמישית היא לא בשום בהלה ופחד אלא היא במצב רוח טוב בעקבות זה שרובי המרשלג הגיע ליום הולדת אבל לא בבית אלא בבית החולים.
3. ג'וי ריגר מעבירה את הדמות בעלת המוגבלות דנה בצורה שהיא מאוד קרובה למציאות בנוסף ג'וי משחקת את זה בדיוק לפי איך שבעל מוגבלות מתנהג במציאות.
4. יוסי-יוסי שהוא האבא של דנה בעלת המוגבלות והוא לא נותן לה להרגיש שונה בגלל המוגבלות שיש לה ומתייחס אליה כמו אל שאר ילדיו אבל הוא עדיין מקבל ומבין את המגבלות שלה. יעל- יעל שהיא אמא של דנה ומבינה שדנה לא ילדה רגילה ומתנהגת אליה כמו שצריך להתנהג אל ילדה עם אותן הבעיות, אבל גם עם הבעיות שלה יעל עדיין מקבלת אותה כמו שהיא. יוחאי-יוחאי הוא אחיה הבכור של דנה ולא מעניין אותו יותר מדי חוץ מהחברים והישיבות שלו שרואים במהלך הסדרה והוא לא מראה שום חוסר קבלה כלשהו כלפי דנה. גלעד- גלעד הוא אחיה האמצעי של דנה והוא לא מקבל אותה ובמהלך הסדרה הוא מנסה לקבל אותה אך הוא לא מצליח וכל פעם שהיא נכנסת אליו לחדר מתעצבן מחדש.
5. מקום ההתרחשות של הסצנה החמישית היא בבית החולים ששם היה נראה נוח לדנה אך לאחרים לא כל כך.

סצנה 6 מתוך פרק 12:

1. בסצנה השישית מתוך הפרק השניים עשר ייצוג המוגבלות הוא חלק מהבית. האם מייצגת את היחס הזהיר כלפי המוגבלות, לא רוצה לגעת במה שאסור עפ"י ההנחיות שקבלה בעבר מכל מני מומחים. והאב מייצג את המוגבלות כחלק שלם של החיים. הוא לא נזהר, אלא להיפך הופך את המוגבלות לנורמלית.
2. לדעתי דנה היא הדמות הראשית בסדרה והמצב הרגשי שלה בסצנה השישית טוב והיא שמחה בגלל שהיא בגן משחקים יחד עם ילדים רגילים.
3. ג'וי ריגר מעבירה את הדמות בעלת המוגבלות דנה בצורה שהיא מאוד קרובה למציאות בנוסף ג'וי משחקת את זה בדיוק לפי איך שבעל מוגבלות מתנהג במציאות.
4. יוסי-יוסי שהוא האבא של דנה בעלת המוגבלות והוא לא נותן לה להרגיש שונה בגלל המוגבלות שיש לה ומתייחס אליה כמו אל שאר ילדיו אבל הוא עדיין מקבל ומבין את המגבלות שלה.

יעל- יעל שהיא אמא של דנה ומבינה שדנה לא ילדה רגילה ומתנהגת אליה כמו שצריך להתנהג אל ילדה עם אותן הבעיות, אבל גם עם הבעיות שלה יעל עדיין מקבלת אותה כמו שהיא. יוחאי-יוחאי הוא אחיה הבכור של דנה ולא מעניין אותו יותר מדי חוץ מהחברים והישיבות שלו שרואים במהלך הסדרה והוא לא מראה שום חוסר קבלה כלשהו כלפי דנה. גלעד- גלעד הוא אחיה האמצעי של דנה והוא לא מקבל אותה ובמהלך הסדרה הוא מנסה לקבל אותה אך הוא לא מצליח וכל פעם שהיא נכנסת אליו לחדר מתעצבן מחדש. 5. מקום ההתרחשות של הסצנה השישית היא בפארק משחקים ששם היה נראה כי טוב לדנה.

דיון ומסקנות:

פרק הדיון והמסקנות הוא פרק המסכם את עבודת החקר. פרק זה יכלול סיכום של הפרקים הקודמים והמסקנות הסופיות שלי מתהליך העבודה הכוללת.

בפרק זה אקשר בין פרק סקירת הספרות לבין פרק הממצאים.
פרק זה יעסוק המסקנות שעלו מתוך הניתוח אשר מופיע בפרק הממצאים שהוגדרו בפרק המתודולוגיה.

עבודה מחקר זו עוסקת "בייצוג בעלי מוגבליות בסדרה "אבא משתדל".
הנושא סובב סביב מחקר מעמיק הכולל בסקירת ספרות את הנושאים: תקשורת ומציאות, ייצוג בתקשורת, מאפייני התוכן בטלוויזיה הישראלית ולבסוף את נושא בעלי מוגבליות. לאחר מכן מופיע פרק המתודולוגיה בו הוצגו שש סצנות מתוך הסדרה שנותחו בעזרת הקריטריונים: ייצוג בעל המוגבלות בסצנות שונות, מצב הרגשי של הדמויות. ייצוג בעלי מוגבלות ע"י השחקנים בסרט, האם אמינים ומימינים. מקום ההתרחשות של הסצנה – האם הדמויות מרגישות בנוח היכן שהן נמצאות. לאחר ניתוח הסצנות, מצאתי כי הדמות בעלת המוגבלות בסדרה מיוצגת כילדה בתוך משפחה נורמלית/רגילה. מההתחלה יודעים שהדמות בעלת המוגבלות היא בעלת מוגבלות. יוצרי הסדרה ניסו לקרב את דמותה של בעלת מוגבלות כפי שהיא במציאות. דנה נשארתי בסדרה כפי שהיא ומי שעובר תהליך בסדרה אלו הדמויות המשניות: האב, האם, האחים. ניתן לומר שתהליך הייצוג של בעלת המוגבלות נמצא במצב של ההכלה, עפ"י מודל ייצוג קבוצות בתקשורת - קלארק (CLARK, 1969) השלבים שעוברות קבוצות חברתיות בייצוגן בתקשורת הן:

- הדרה- העדר קיום מוחלט של קבוצה.
- גיחוך- הצגת הקבוצה באופן מוקיוני, כלומר משעשע ומגוחך
- הסדרה- הקבוצה מוצגת כמי שמגנה על הסדר החברתי הקיים
- הכלה – הצגת קבוצה שלמה על כל הבטה: חיוביים ושלייליים כאחד.

ניתן לראות שהסדרה מעמידה את המציאות כפי שהיא. התייחסות הדמויות האחרות כלפי דנה- בעלת המוגבלות משקפות את התייחסות החברה הישראלית לאותם בעלי מוגבליות. ולכן ניתן לומר שהסדרה משקפת את המציאות.

יצירת הסדרה היא עוד תוסף לכך שהחברה הישראלית ויוצרי התוכן בטלוויזיה פתוחים יותר לביקורת חברתית בכל הקשור לבעלי מוגבליות.

אני חושבת שהסדרה הצליחה ליצור מסר נוקד על התייחסותנו לבעלי מוגבליות. מה שמייחד את את הסדרה זו אמירה חברתית דרך הומור וסאטירה עלינו. גישה זו מתבססת על תאורית העליונות בהומור וסאטירה. (להוסיף את תאורית העליונות)

עבודה זו גרמה לי להסתכל באור שונה על האחר. גרמה לי להסתכל על בעלי המוגבליות מזווית אחרת. כלומר למדתי שלתקשורת יש את היכולת להעביר ביקורת חברתית דרך הומור וסאטירה ובכך לגרום לשינוי חברתי.

טור דעה- שילוב בעלי מוגבלויות בסדרות

בעבודה זו בחרתי לעסוק בסדרה הישראלית אבא משתדל.

הסדרה מספרת על משפחה נורמטיבית אשר אחת הבנות הינה בעלת מוגבלות שכלית. כל פרק בסדרה עוסק בפן אחר בחיים ובהתמודדות מולם, כאשר במרכז עומדים שתי דמויות מרכזיות, האב ובתו המוגבלת.

הסדרה "אבא משתדל" הינה סדרה שונה בנוף הטלוויזיוני הישראלי. הן ביש הטוענים כי בעלי המוגבלויות מקבלים מספיק חשיפה, מכירים, ויודעים על קשייהם ועל ההתמודדות שלהם עם הסביבה.

"בקשת מתעקשים שמשתתפי "האח הגדול", שאחד מהם כבד שמיעה והשני לוקה בתסמונת טורט, נבחרו בזכות אישיותם."

ויש הטוענים כי בעלי המוגבלויות לא מקבלים מספיק חשיפה טלוויזיונית.

"בתרבות הפופולרית הגילומים של נכים ובעלי מוגבלויות הם מעטים מדי. אבל שמור מקום מסוים

לאלה שהיו פעם בריאים ונפצעו, מהשיבה הביתה."

אני תומכת בדעה שבעלי המוגבלויות לא מספיק מוכרים בסדרות ישראליות.

דעתי מסתמכת על פי עבודת החקר שעשיתי כאשר התבקשתי למצוא סדרה ישראלית שבהם בעלי המוגבלויות משתתפים, היה קשה למצוא כיוון שאין כמעט סדרות כמו אבא משתדל שבה מציגים גם את החיובי בבעל המוגבלות וגם את הקשיים שבהם מתמודדים מדי יום.

ביבליוגרפיה:

1. [אתר מגמות טכנולוגיות תקשורת](#)
2. [העין השביעית](#).
3. [טקסטולוגיה](#) - תקשורת המונים: תיאוריית הבניית המציאות המאוחרת.
4. [ויקיפדיה](#) - אבא משתדל
5. [העין השביעית](#).
6. [ייצוגים בתקשורת](#)